

ELGOIBARKO IZARRA EUSKARA ELKARTEA

Ezkerrean, Elgoibarko Aubixa aterpetxean udalekuetan, eskuinean Zumaiako Askizun. Aspaldiko eta ez hain aspaldiko argazkiak, helburua bera: aisialdian euskara erabiltzeko eremuak sortzea.

Ospatzeko eta kezkatzeko garaia

Elgoibarko Izarra Kultur Elkartea 1963an sortu zuten. Euskara bultzatzeko xedea duen elkarteak urte osoan zehar ospatuko du mende erdiko jarduna. Era berean, 2013a baliatuko dute krisiak astindutako garaiotan egitasmoa bere horretan jasagarria den ala ez hausnartzeko.

| ONINTZA IRURETA AZKUNE |

Argazkiak: Elgoibarko Izarra Kultur Elkartea

FELIX ETXEBERRIAK, Jesus Larrañagak eta Sabin Osorok sortu zuten Elgoibarko Izarra Kultur Elkartea (Gipuzkoa). 1963. urtea zen. Urtebete lehenago ikastola abiatu zen. Sortzaileek bi helburu zituzten buruan 1963 hartan: euskararen egoera ilunari argi pixka bat ematea, eta ikastola indartzea eta babestea. Izan ere, zeharo lotuta zeuden ikastola eta kultur elkartea.

50 urteko jauzi erraldoia ematen badugu, ordukoaren antz gutxi duen egiturarekin egingo dugu topo. Elgoibarko Izarra euskara elkarte da orain, nahiz eta izena ez duen aldatu. Elkartearen lehenengo etapa militantzian oinarrituta egon bazen, bigarren honetan profesio-

nalek pisu handia hartu dute. Gaur egun, 19 langile dira, eta 600 bazkide ditu elkarteak.

Gaurko Elgoibarko Izarra ezagutzeko ezinbestekoa da atzera egitea, gutxienez 1990. urtera. 1980ko hamarkadan elkarteak gainbehera garrantzitsua jasan zuen, bi arrazoi tarteko. Batetik, frankismoaren ondoren alderdi politikoak mugimenduan hasi ziren eta euskalgintzan buru-belarri ibilitako hainbat elgoibartarrek politikagintzara jauzi egin zuen. Bestetik, ikastolaren babesean sortutako egitasmoek, hala nola, dantza eta txistu taldeek, gau-eskolak, bakoitzak bere bideari heldu zion. Eta orduko galdera hauxe: orain zer egin behar dugu?

1990eko batzar orokorrean elkartea bertan behera uztea proposatu zen, baina bi-hiru bazkidek aurrera segitzeko apustua egin zuten, 1963ko helburuak bete gabe zeudela argudiatuz. 1987an Arrasate Euskaldun Dezagun (AED) sortua zen, eta hurrengo urteetan inguruko herrietara, Bergarara eta Eibarrera besteak beste, zabaldu zen euskara elkarteak sortzeko grina. Elgoibarko Izarrak urtebete behar izan zuen elkartearen jite berria prestatzeko, AED eta Adorez eta Atseginez Mintegia gidari zituela.

1992an etapa berria hasi zuten eta Imanol Larrañaga dinamizatzailea izan zen elkartearen lehenengo langilea. Elkarte berrindartuaren

Egitasmoak

Hedabideak

- *Barren* astekaria
- www.elgoibarren.net

Haurrak eta gazteak

Atxumiamaiak, Kiribilka, Berbazulo, Zerbitzuak (autofinantzaziorako egindako lanak), Ludoteka eta Gaztelekua (Udalak lehiaketara ateratako ekipamenduak).

Kulturgintza

Gotzon Garateren omenezko ekitaldia, bertso jaialdia...

Tertuliak programa

Mintza-laguna edo berba-laguna moduko egitasmoa.

Nazio mailakoak

Korrika, ikastolen aldeko jaietarako garraioa, Egunkariaren itxiera...

lehenengo egitasmoa *Barren* astekaria izan zen eta horren bueltan langile gehiago kontratatu zituzten: bi kazetari, maketatzailerak, publizista eta administraria.

Nola bultzatu parte-hartzea

Elkartearen bigarren etaparen bereizgarri nagusia profesionalizazioa izan da. Alabaina, langileak gora, bazkideen parte-hartzea beharra. Horixe, elkartearen kezketako bat, aurrean egingo duten gogoeta sakonean aztertuko duten gai garrantzitsuetariko bat: “*Barren* astekaria sortu zenean, oraindik profesionalen eta bazkideen oreka bazeen, baina profesionalak ugaritu ahala bazkideen parte-hartzea gutxitzen doa. Badago parte-hartzea, baina gizarte mugimendu batek eskatzen duen baino gutxiago, eta handiagoa izan behar du”. Imanol Larrañaga dinamizatzailearen hitzak dira horiek. Gizartea bera ari da aldatzen, eta beste alorretan bezala euskalgintzan ere, nabaria da herriartaren musu-trukeko jardunaren behar-kada. 1963an elkarrekin 1.400 bazkide zituen, orain 600 dauzka eta “amestu ere ezin dugu egin kopuru

Barren astekaria

GIPUZKOAKO DEBABARRENA bailaran –Eibar, Elgoibar, Deba, Mutriku, Soraluze, Mendaro, Bizkaiko Ermua eta Mallabia– bi urteko gogoeta egin dute euskara elkarteek, erabakitzeko ea haien hedabideek orain bezala bakoitzak bere bidean segi behar duen ala eskualde mailako hedabidea abiatu behar duten. Bada, eskualdeko egitasmoari ez heltzekotan geratu dira. Besteak beste, Elgoibarko Izarrako batzar orokorrak ezezkia erabaki du. Ondoko galdera mahai gainean zegoen:

bakoitza bere herriko proiektuari eutsi ezinik ibili beharrean zergatik ez da bat bideragarria egingo? Imanol Larrañagak laburtu digu elkarteke batzarrean bazkideek egindako gogoeta: “Orain proiektu bat daukagu, herrian aparteko estimazioa daukana. Bale, ez da bideragarria, baina hain erakargarri egiten ez zaigun bailarako egitasmoarekin zatitze, eta gainera, hori ere ez da bideragarria”. Beraz, oraingoz astero-astero *Barren* aldizkaria argitaratzen segiko dute.

Astekaria diruz
laguntzeko
egindako
kanpaina berezia.

hartara heltzerik”. Bada bigarren arrazoi bat parte-hartze galera azaltzen duena. Langile profesionalen lekua hartu duten heinean bazkideek haiengan delegatu dute lana. “Hainbat bazkidek esan digu –dio Larrañagak–, ‘zuengan konfiantza handia daukagu’ eta ‘igoal, nire behar handirik ere ez dago’. Guk gure lana egin behar dugu, baina hau 600 bazkideena da”.

Soka lepoan

Larrañagak ederki laburbildu digu Elgoibarko Izarra Kultur Elkartea zertan den 2013an: “Begi batetik atzera begira gaude [mende Erdiko jarduna ospatu egin behar da] eta beste begiarekin etorkizunera begira gaude”. Geroari begira daude, Elgoibar duela 50 urte baino euskaldunagoa izanda ere oraindik asko dagoelako egiteko, eta aurrera begira daude krisi ekonomiko betean egitura mantentzea zaila delako. 19 langileek zortzi orduko

lan jarduna zazpi ordu eta erdira murriztu dute, eta soldata ehuneko 20. Elkartearen diru iturri nagusia, Elgoibarko Udala, emaria geldotzen hasi zen duela urte batzuk. 1991n hasitako bide berrian Udala ezinbesteko bidelaguna izan da. Urtero, hutsik egin gabe, diruz lagundu ditu elkartearen egitasmoak. 500.000 pezetako aurrekontua zuten bigarren etapako hasiera hartan eta *Barren* astekaria abian ipinita 24 milioi pezetako aurrekontura egin zuten jauzi. Gaur egun 19 langileko egitura mantendu behar da. “Azken 4-5 urteetan soka lepoan daukagu. Egitasmoa jasangarria al da? Puska batean eutsiko al diogu egitura honi, krisia pasa arte? Udala itzuliko al da 1991tik duela 4-5 urte arte ematen zituen diru-laguntzen garaira?”. Galdera horiei erantzun behar-kada die mende Erdiko ibilbide oparoa duen elkarteak. ■

